

Mikätin - taitoa, tietoa, taidetta ja mielikuvitusta....

TEHTÄVÄN SAATTEEKSI:

- Urajärven ekskursion viritti mieleeni aiheen: **Mikätin - taitoa, tietoa, taidetta ja mielikuvitusta....**

Urajärven ekskursion kuuntelin ja ihmettelin Kaisa Vähähyypän esitystä " Mikätin ". Mikätin syntyy tiivistetysti luovista ratkaisuista, mielenkiinnosta kohteeseen ja tietyn osa-alueen hallitsemisesta. Lisäksi tarvitaan annos kunnianhimoa, jonka vauhdittamana kehitetään ja tutkitaan kohteena olevan asian kokonaisuutta. Aika, luova joutilaisuus ja usko omiin kykyihin ja taitoihin ovat mainioita perustekijöitä mikättimen synnylle.

Aika toi minulle henkilökohtaisesti aiheeseen perspektiiviä. Esineet ovat saaneet kautta aikojen kuvataiteessakin hyvin vaihteleviä ilmenemismuotoja. Mikätin ei ole mikätin enää, kun sille on keksitty käyttötarkoitus. Keittiömaailman mikättimet saivat väistyä, kun oivalsin ihme ja kumma-osaston mikättimien mielikuvitukselliset mahdollisuudet.

Vanha kansa meni metsään etsimään väärää puuta, jotta voisi valmistaa oikean esineen. Näin syntyivät , nyt jo perinteisiksi käsityötaiteeksi luokitellut, taikinahiertimet ja muussisurvimet. Ne ovat nykyihmiselle jo täyttä mikätkokoelmaa. Kutittavan hauska mikätin löytyy eurooppalaisen historian hämäryydestä 1500-1600-luvuilta, jolla tarkoitan norsunluista, rei'itettyä kirpunpyydystä.

Kun ihmisen oma havainto- ja kokemusympäristö saa sopivia virikkeitä mielikuvituksella maustettuna syntyy esineitä, jotka kiistatta sisältävät mikättimen kriteerit. Taiteilijan temperamentti ja luova hulluus vahvistavat päämäärää entisestään. Tuttu ja turvallinen tuotesuunnittelu tuottaa tietysti arkisia artefakteja, jotka ovat jokapäiväisen elämän sujumisen kannalta välttämättömiä.

Modernistit, vaikkapa kubistit etsivät esineiden ydintä hajoittamalla kohteet palasiksi ja järjestelemällä palaset uudeksi vinksinvonksinkokonaisuudeksi. Tavallinenkin esine tällaisessa käsittelyssä muuttunee mikättimeksi! Surrealistien esineet eivät myöskään turvautuneet yleispätevyyksien houkutuksiin. Esineet tunteilevat ja materiaalit yllättävät ! Kivi leijailee kepeästi taivaalla ja pilvi jähmettyy kiveksi.

Dada ja Bonk- esineet lähestyvät olomuodoiltaan mikättimiä. Marcel Duchampin pulloteline muuttunee historian myötä mikättimeksi. Alvar Gullichsenin Posankka on ilmiömäinen mikättineläin puhumattakaan samaisen taiteilijan Throbster-hahmosta, joka on oudompi kuin ufo-otukset.

Esineet ovat elämän heijastumia. Esineissä ajatukset puhkeavat konkreettisiksi hahmoiksi, sellaisiksi juuri kuin suunnittelija tai esineen luoja, taiteilija on ne halunnut toteuttaa. Mielikuvitus ja kuvitteellinen mieli voi muokata arkisestakin esineestä mielenkiintoisen, ajatuksia herättävän. Taiteen avulla olen ainakin saanut omat oppilaani kiinnostumaan tavallisesta esineympäristöstä. On aivan erilaista kuvata arkinen tiskipöytä kuin surrealistinen tiskipöytä !

Taiteen muovaamat esineinspiraatiot herättävät ajattelemaan ja lähestymään arkiympäristöä luovemmin, ennakkoluulottomasti. Muuttuuko pian suurin osa suomalaista perinne-esineistöä mikättimiksi? Kulttuurin ja taiteen opettamisella riittää haasteita!